

Jaaroverzicht 2019 van de Vereniging Oud Oegstgeest

Bestuur en commissies

Aan het eind van de verslagperiode waren de volgende personen in functie:

Bestuur: R.J.M. (Rob) Sturm (voorzitter), B. (Birgitta) van der Touw (secretaris), A.J. (Han) Noorlander (penningmeester), J.A.M. (Janny) Beekhuis-Brussee (lid), M.J. (Michel) van Gent (lid), A. (Onno) Koerten (lid, conservator en archivaris) en P.C.J. (Joost) Wijers (lid en webmaster).

Redactie tijdschrift *Over Oegstgeest*: H.G. (Herman) Oost en T. (Tim) Hoppen.

Commissie Historie: A. (Onno) Koerten (voorzitter), F.P. (Freek) van Beetz, S.C. (Sylvia) Braat, C.C. (Carla) de Gloppe-Zuiderland, J. (José) Niekus, M.R.W. (Margreet) Wesseling-Teppema en de redactie van *Over Oegstgeest*.

Commissie Mondelinge Geschiedenis: I.M. (Inge) Harkema-Dun (voorzitter), M.M.C.E. (Micaela) Lopes de Leao Laguna, G.D.M. (George) Lubbe, J. (José) Niekus, D. (Dineke) Peddemors-Houdé, J.J. (Jacques) Thorn en M.R.W. (Margreet) Wesseling-Teppema.

Commissie Ruimte: R.J.M. (Rob) Sturm (voorzitter), J. (John) Coulier, R. (Rob) van de Loo en H.A. (Rianne) Meester-Broertjes.

Commissie Archief en Objectencollectie: A. (Onno) Koerten.

Werkgroep Genealogie: C.O. (Nienke) Krudde (voorzitter), A. (Onno) Koerten, A.T. (Aart-Teun) Velthuyzen en Y.M. (Yvonne) Prins.

Werkgroep Archeologie: H.H. (Henk) Hegeman.

Werkgroep Straatnamenboek: M.J. (Michel) van Gent en H.G. (Herman) Oost.

Ledenadministratie: H. (Harm) Messchendorp.

ICT-commissie en webmasters: P.C.J. (Joost) Wijers (voorzitter), A. (Onno) Koerten en F.J.A. (Fred) Geiger.

Kascommissie: M.H.J.J. (Harry) Vissers (voorzitter) en A.E. (Annelies) Koningsveld.

Mutaties

Tijdens de algemene ledenvergadering in maart zijn Rianne Meester-Broertjes en Chris Wolff afgetreden als bestuurslid. Rob Sturm is toegetreden tot het bestuur als voorzitter en Joost Wijers als lid communicatie en webmaster. Verder heeft Annelies Koningsveld de plaats ingenomen van Peter Sigmond als lid van de Kascommissie. Er is afscheid genomen van de vaste fotograaf Theo Wand en Joop Verdonk is bereid gevonden om hem te vervangen. Theo is afgelopen jaar overleden en middels een in memoriam in het verenigingsblad *Over Oegstgeest* herdacht.

In de loop van het jaar is de Commissie Ruimte opgericht. De Commissie Erfgoed op de kaart en de Werkgroep Canon zijn opgeheven. De samenstelling van de commissies en werkgroepen staat hierboven.

Ledental

Aan het einde van het verslagjaar telde de vereniging 675 leden, inclusief zeven ereleden. Aan het begin van 2019 waren het er 663, inclusief ereleden. Een toename van 12 leden, die het resultaat is van 48 aanmeldingen (waarvan 13 via gemeente) en 36 opzeggingen. Van de opzeggingen zijn er 9 wegens overlijden en 7 wegens verhuizing. De gemeente heeft aangeboden om twee jaar lang een lidmaatschap te vergoeden voor nieuw ingeschreven asielzoekers. Van de genoemde 675 leden zijn er 632 van wie het e-mailadres bekend is.

Schenkeningen, legaten en subsidies

Veel leden betalen een groter bedrag dan de verplichte contributie van € 17,50. Het totaal van de extra ontvangen bedragen is genoemd in het financieel jaarverslag. De vereniging heeft dit jaar geen legaten of subsidies ontvangen. De Culturele ANBI status (Algemeen Nut Beogende Instelling) is gecontinueerd. Een ANBI hoeft over een schenking geen schenkbelasting af te dragen. Voor een Culturele ANBI gelden bovendien extra fiscale faciliteiten voor de schenker.

Media, tijdschrift, nieuwsbrieven en website

De reguliere uitgaven van **Over Oegstgeest** zijn in 2019 verschenen in de maanden mei en november met 28 resp. 32 pagina's.

Tijdens de bestuursvergadering op 23 augustus zijn de laatste twee uitgaven van *Over Oegstgeest* door het bestuur van de vereniging samen met de redactie geëvalueerd. De redactie toonde zich tevreden over de samenwerking met de groep auteurs en hoopt meer feedback te krijgen van de lezers van het tijdschrift. Van de kant van het bestuur is tevredenheid uitgesproken over de prima kwaliteit van de artikelen en is verzocht dit niveau te handhaven. In overleg tussen bestuur en vormgever zijn tijdens het verslagjaar de werkafspraken met betrekking tot productie en distributie van het tijdschrift aangepast en opnieuw vastgelegd.

Het bestuur heeft een digitale **ledenenquête** gehouden met een hoge respons van 207 leden, ruim 30%. Leden van de VOO wonen gemiddeld 38 jaar in het dorp en zijn gemiddeld 70 jaar oud. De periode dat men lid is van VOO laat een mooie opbouw zien: van heel lang tot nog maar net. 45% is minder dan 10 jaar lid en ook de laatste jaren blijft de instroom doorgaan. De motieven om lid te zijn (of te worden), zijn vooral positief en optimistisch geformuleerd. Leden zijn voor behoud van "mooi", "monumenten" of gewoon geïnteresseerd in geschiedenis. Men is eerder ergens vóór dan ergens tegen. Dit wordt ook gereflecteerd in de ondersteuning van de (statutaire) doelen van de vereniging:

- 80% noemt bij die vraag "instandhouding van monumenten" als 1e of 2e keus;
- 60% kiest "historisch besef". Ruimtelijke kwaliteit als doel spreekt minder aan. Uit de toelichting lezen we dat leden de Vereniging niet primair als belangengroep zien;
- Het tijdschrift "Over Oegstgeest" staat met stip op nr. 1 als VOO-product dat de leden het meest aanspreekt. Maar ook het "bewaken" van monumenten, het gemeentelijk beleid en het archief worden nadrukkelijk genoemd.

In het verslagjaar zijn er vier **nieuwsbrieven** verstuurd: nrs. 71 t/m 74, die respectievelijk verschenen zijn in april, mei, augustus en november. De brieven zijn als e-mail verzonden naar de leden van wie bij het bestuur het e-mailadres bekend is en per post aan de anderen. Ook zijn ze op de website van de vereniging geplaatst onder de tab archief/nieuwsbrieven. De **website** is dit jaar 72.471 maal bezocht. In 2018 waren het er 60.963. Dat is een toename van 19 procent. Per dag waren er dus gemiddeld 198 bezoeken. Op 13 december was er een piek van 486 bezoeken op één dag. Het bezoek van de website blijft op een hoog niveau. Sinds 2017 heeft het bestuur bij wijze van experiment een **Facebook-pagina** van de VOO geopend. Het doel is om hiermee een ander, vooral jonger deel van de Oegstgeester bevolking te bereiken. De pagina wordt onderhouden door Onno Koerten.

Commissie Historie

De Commissie Historie heeft in het jaar 2019 driemaal vergaderd over het aanleveren van artikelen voor de nummers van *Over Oegstgeest* die in 2019 uit zijn gekomen. De commissie bestaat uit acht leden, van wie twee redactieleden en twee leden die ook deel uitmaken van de Commissie Mondelinge Geschiedenis.

Commissie Mondelinge Geschiedenis

De leden van deze werkgroep voeren in koppels gesprekken met oudere inwoners van Oegstgeest, die interessante informatie kunnen verstrekken over het Oegstgeest van weleer. Als betrokkene daarvoor toestemming geeft kan een samenvatting van het verhaal in het tijdschrift gepubliceerd worden. De geluidsopnamen en de uitwerking van de gesprekken worden opgenomen in het archief van de vereniging. In 2019 is één artikel geplaatst over een oude inwoner van Oegstgeest.

Commissie Ruimte

Deze nieuwe commissie heeft zich kunnen wijden aan diverse bestaande en nieuwe ontwikkeltrajecten in het dorp. Er is overleg met de Gemeente over de invulling van het historische element van de Duikerbrug, die moet worden vervangen. Rondom het bestemmingsplan voor Endegeest / Overgeest wordt nauwgezet de vinger aan de pols gehouden en zijn randvoorwaarden en voorstellen ingebracht. Ook met de nieuwe eigenaar van een flink deel van Endegeest, de Oudendal groep, is regelmatig contact.

De Kwaakbrug is aan vervanging toe en er wordt nagedacht over deze historisch gezien belangrijke oeververbinding over de Haarlemmertrekvaart.

Commissie Archief en objectencollectie

Regelmatig krijgt de vereniging voorwerpen aangeboden voor het archief. In het jaar 2019 waren dat: een prent van twee huizen aan de voormalige Groene steeg, de voorzitterskamer van de Openbare Bibliotheek, serie foto's van het verdwijnen van het ASC-terrein, een collectebusje van het Zendingshuis, een serie oorlogskranten en een koffer van het voormalig MEB.

Werkgroep Genealogie

Op verzoek van het bestuur van de begraafplaats Groene Kerk heeft de commissie een onderzoek uitgevoerd naar de achtergronden van zeven personen die op de begraafplaats begraven liggen en naar zeven personen waarvan de grafstenen tegen de kerkmuur geplaatst waren. Het resultaat van dit onderzoek is in maart 2019 aangeboden aan het bestuur van de begraafplaats.

Door leden van de werkgroep wordt op basis van *Liste Civique 1811* een reconstructie gemaakt van in Oegstgeest woonachtige gezinnen over de periode 1812-1862. Gestart is met de namen van circa 10.000 personen geboren in Oegstgeest, het bestand wordt aangevuld met personen die zich in Oegstgeest gevestigd hebben, er zijn gehuwd of overleden. De informatie wordt vervolgens ingevoerd in het genealogieprogramma Geneanet.

Op verzoek van derden heeft de werkgroep enkele malen hulp verleend bij het vinden van informatie over voorouders of familieleden die in Oegstgeest gewoond hebben.

Werkgroep Erfgoededucatie Oegstgeest

De VOO neemt deel aan de werkgroep Erfgoededucatie Oegstgeest, verder bestaande uit deelnemers van de gemeente Oegstgeest, de bibliotheek bollenstreek, de cultuureducatiegroep en Osger. Doel van de werkgroep is het onderwijs meer te betrekken bij het rijke cultureel erfgoed en de lokale geschiedenis van ons dorp. Gewerkt wordt aan een programma waarin de leerlingen van het basisonderwijs door middel van het spel 'Oegstgeest in de Middeleeuwen' leren over de vroege geschiedenis van ons dorp.

Fotoarchief

De VOO-fotoverzameling is sinds 2008 in beheer gegeven aan de gemeente en gedigitaliseerd opgenomen in het digitaal fotoarchief van de Gemeente Oegstgeest.

In 2019 werd 1.433 maal een bezoek gebracht aan het Digitaal Fotoarchief. Er werden in totaal 31.053 pagina's bekeken (gemiddeld bijna 22 pagina's per bezoek). Op 31 december 2019 waren 7.523 foto's via het Digitaal Fotoarchief te raadplegen.

Gebeurtenissen door het jaar 2019

13 maart: Algemene Ledenvergadering en lezing Margreet Wesseling

Tijdens de ledenvergadering treden Rianne Meester-Broertjes en Chris Wolff af als bestuurslid en worden Rob Sturm en Joost Wijers benoemd als voorzitter resp. als lid.

Na de ledenvergadering houdt Margreet Wesseling een lezing getiteld: "De vier tuinen van Herman Boerhave". Die vierde tuin bleek niet onverwacht het landgoed Oud Poelgeest te zijn. Eigenlijk ging haar verhaal niet zozeer over zijn tuinen maar meer over Boerhaave zelf, die zij aan de hand van zijn omgang met planten, tuinen en zaaiboeken een gezicht wist te geven. Vaak met informatie die tot nu toe niet of weinig in de publiciteit is gekomen.

16 april en 15 oktober: Avond voor nieuwe inwoners van Oegstgeest

Regelmatig organiseert de gemeente avonden voor nieuwe inwoners in het gemeentehuis en de VOO is daar vertegenwoordigd om onze vereniging onder de aandacht te brengen en leden te werven.

27 april: Koningsdag

Sinds enige jaren staat de VOO met een kraam bij het gemeentehuis tijdens de aubade op Koningsdag. We bereiken hier veel Oegstgeestenaren en er worden nieuwe leden geworven.

22 mei: excursie historische kern Wassenaar

Deze dag zijn 12 leden van de VOO door Robert van Lit, voormalig voorzitter van de Vereniging Oud Wassenaar en thans nog bestuurslid, rondgeleid door de oude dorpskern van Wassenaar. Van Lit heeft diverse boeken over het verleden van Wassenaar geschreven. Dat was te merken: hij wist bij elk gebouw een mooi en uitgebreid verhaal en vergiste zich nooit in de vaak lastige dubbele namen van hun vroegere bewoners; de adel is in Wassenaar royaal woonachtig geweest. Al met al was het een prachtige, zonnige en leerzame wandeling door het oude dorpscentrum van Wassenaar.

4 september: VOO-lezing door Jacques Thorn

Ter inleiding op het Open Monumenten & Osger Weekend op zaterdag 14 en zondag 15 september, heeft de VOO op woensdag 4 september een avond georganiseerd op het gemeentehuis van Oegstgeest. De avond is door meer dan 100 mensen bezocht. Na afloop was er gelegenheid om na te praten bij het door de gemeente aangeboden glaasje en hapje. Het landelijk thema van open-monumentendag 2019 was "Plekken van Plezier". Door Jacques Thorn is een lezing gegeven getiteld "Vier eeuwen Plekken van Plezier in Oegstgeest". De gemiddelde Oegstgeestenaar heeft vast wel door dat er weinig tot geen kroegen zijn in de gemeente. 'Dat kan aan alles gelegen hebben, maar niet aan de geschiedenis van de Oegstgeest', zo vertelde Jacques Thorn in zijn lezing. Tijdens de lezing werd op een levendige manier de geschiedenis van de 30 kroegen in Oegstgeest doorgenomen en toegelicht met veel plaatjes.

Tijdens deze avond is door de Stichting Osger Support het programmaboekje voor het weekend aan wethouder Huizing aangeboden. Speciaal uitgelicht werd het nieuwe initiatief om 13 september voorafgaand aan het open monumentenweekend een Klassendag te organiseren voor basisschoolleerlingen. De wethouder sprak de wens uit dat dit een vast onderdeel gaat worden van het monumentenweekend in de toekomst.

14 en 15 september: Open Monumenten & Osger Weekend

Tijdens dit weekend heeft de VOO twee activiteiten georganiseerd, een tentoonstelling en een digitale kroegentocht. De tentoonstelling "Sportief in Oegstgeest" is in samenwerking met een keur van lokale sportverenigingen gehouden in het Dorpscentrum en werd geopend door wethouder Sport, J. Nieuwenhuis. Het sportieve verleden en heden van Oegstgeest gaf een beeld hoe sport in ons land zo populair werd en hoe de sportbeoefening zich in Oegstgeest ontwikkelde. Dat gebeurde aan de hand van documenten en voorwerpen die nog nooit eerder tezamen voor een groot publiek bijeen zijn gebracht. Deelnemende verenigingen waren ASC, Fiks, Jenergy, LOHC, Loopgroep Oegstgeest, FC Oegstgeest, SC Oegstgeest '80, Oegstgeester

Golfclub, OGAV, OLTC en IJclub Oegstgeest. Ook het Gemeentearchief Oegstgeest en het Huygens Instituut voor Nederlandse Geschiedenis in Amsterdam waren een dankbare bron van gegevens.

De historische kroegentocht langs voormalige cafés, herbergen en uitspanningen was een groot succes. Niet iedere deelnemer startte bij Café de Gouwe, sommigen hadden de app thuis al geladen en startten halverwege de route. Het voordeel van deze wandeling, met veel informatie via de smartphone over het vergane 'kroegleven' van Oegstgeest, is dat deze niet aan tijd en plaats gebonden is. De app van izi-TRAVEL blijft actief en de wandeling is zelfs thuis in de luie stoel te 'lopen' (ga naar Oegstgeest/Historische kroegentocht).

20 november: lezing door Michel van Gent

De najaarslezing van de VOO door Michel van Gent, sporthistoricus en bestuurslid van de VOO, ging over "Sporten in bezettingstijd. De sportverenigingen in Oegstgeest tijdens de Tweede Wereldoorlog" en werd gehouden in het Dorpscentrum. Centraal stond de vraag: hoe stonden de Duitse bezetters tegenover de Nederlandse sportwereld en welke uitwerking hadden landelijke maatregelen voor de sportverenigingen in Oegstgeest?

In het verleden is nauwelijks onderzoek gedaan naar de sportclubs uit Oegstgeest tussen 1940-1945. Van Dort en Driessen hebben in Oegstgeest in bange dagen enkel wat gegevens over A.S.C. opgenomen. Michel heeft veel onderzoek gedaan in archieven van het NIOD, sportbonden en plaatselijke sportverenigingen. Hij kon zodoende de lotgevallen van voetbalclubs A.S.C., S.C.O. en U.D.O, tennisverenigingen L.L.T.C. (thans OLTC) en de Oegstgeester Tennis Vereeniging, hockeyclub L.M.H.C. (thans LOHC) en korfbalvereniging Fiks behoorlijk reconstrueren. Uit de lezing kwam naar voren dat de Duitsers positief tegen de sport in Nederland stonden. Zij zagen in de sportbeoefening een goede uitlaatklep voor algehele onvrede en frustraties tegen hun bewind. Dat betekende niet dat zij de sporters zomaar hun gang lieten gaan. Alle sportbonden en sportclubs moesten zich aanmelden bij de procureurs-generaal en het Commissariaat voor niet-commerciële verenigingen en stichtingen. Deze beide instanties hielden streng toezicht op het verenigingsleven. Voor alle activiteiten van de verenigingen moest toestemming worden gevraagd: het houden van een algemene ledenvergadering of een feestavond en alle wijzigingen in het bestuur en de statuten.

Overleg met het gemeentebestuur en politieke partijen

Ook in 2019 is er op diverse manieren contact geweest met het gemeentebestuur. Met wethouder Ruimte P. Glasbeek over de Duikerbrug, Kwaakbrug en Endegeest en met de wethouder Erfgoed over het project informatiepanelen (uitvoering in 2020), de Erfgoednota, en de Kwaakbrug. Ambtelijk ook over de Duikerbrug, Dorpsstraat, informatiepanelen en Endegeest. Rondom deze thema's hebben we ook regelmatig contact gezocht en gevonden met de fracties in de Gemeenteraad. Zowel het College als de Raadsfracties laten ongevraagd weten dat men de mening en kennis van onze Historische Vereniging belangrijk vindt voor een gebalanceerde beleidsvorming en -uitvoering.